

APSTIPRINU

Rīgas Aeronavigācijas institūta

Viceprezidents M. Karoļs _____

2019.gada ____.

Instrukcija Nr. 15

**DARBA DROŠĪBAS UN UGUNSDZĒSĪBAS
NOTEIKUMI
ELEKTRONIKAS UN FIZIKAS
LABORATORIJĀ**

RĪGĀ
2019. gadā

Darba drošības un ugunsdrošības noteikumi
izpildot laboratorijas darbus
RAI elektronikas un fizikas laboratorijā.

1. Vispārējās drošības tehnikas ievērošanas prasības.

1.1 Instrukcija nosaka kārtību, kādā secībā ir jāpilda darba drošības noteikumi, veicot elektrotehnikas laboratorijas darbus. Darbs ar laboratorijas iekārtām ir saistīts ar iespēju saņemt strāvas triecienu, tādēļ katram studentam ir stingri jāievēro noteikumu prasības. Iegūtās elektrotraumas ir atkarīgas no strāvas stipruma, kas iziet caur ķermeni. Maiņstrāva, kuru cilvēks sajūt ir no 0,6 - 1,5mA, bet līdzstrāva no 5 – 7mA. Neatlaidošā maiņstrāva ir no 10 – 15mA, bet līdzstrāva no 50 – 80mA. Pie strāvas stipruma 100mA sākas sirds fibrilācija un iestājas nāve.

1.2 Elektroiekārtu radīto ugunsgrēku cēloņu analīze parāda, ka tie radušies galvenokārt elektroiekārtu nepareizas ekspluatācijas un bojājumu dēļ, pārkāpjot to ekspluatācijas noteikumus.

1.3 Pie patstāvīga darba ar laboratorijas elektroiekārtām tiek pielaistas personas, ne jaunākas par 17 gadiem, kas izgājušas medicīnisko apskati, saņēmušas instruktāžu un apmācītas darbam ar šīm iekārtām.

1.4 Katram pie elektroiekārtām strādājošam ir jāzina un precīzi jāpilda to ekspluatācijas noteikumi, darba drošības tehnika un ugunsdrošības prasības.

1.5 Ja students ir nonācis saskarē ar strāvu, kuras stiprums ir kaitīgs organismam, tad nekavējoties ir jāizslēdz spriegums (sadales dēļa paketslēdzis) un jāsniedz pirmā palīdzība cietušajam tā, lai pats nenonāktu strāvas ietekmē. Par notikušo ziņot darba vadītājam.

1.6 Ja cietušajam ir nopietna elektrotrauma un pārstājusi darboties sirds, ir jāveic mākslīgā elpināšana un nekavējoties jāizsauc ātrā medicīniskā palīdzība.

1.7 Šīs instrukcijas neievērošanas gadījumā, vainīgajam tiek piemērota likumā noteiktā atbildība.

2. Darba drošības tehnikas prasības uzsākot laboratorijas darbus.

2.1 Pirms darba praktiskās izpildes, jāzina tās saturs, izpildes gaita un kārtība. Darba vieta nedrīkst būt nepiederošas lietas (konspekti un somas jānovieto plauktos zem galda).

2.2 Pirms elektro shēmas montāžas jāpārbauda paketslēdžu stāvoklis attiecīgajā stendā. Tam jābūt izslēgtam („0” stāvoklī). Autotransformātoru rokturiem jābūt galējā kreisajā stāvoklī. Shēmas montāžas vadu uzgaļiem un izolācijai jābūt darba kārtībā.

3. Elektro- un ugunsdrošības prasības darbu izpildes laikā.

3.1 Nepārtraukti jāseko ugunsdrošības režīma ievērošanai laboratorijā.

3.2 Laboratorijas telpā un gaitenī aizliegts smēķēt.

3.3 Stingri ievērot darba disciplīnu, nenovērst uzmanību no sava izpildāmā darba un netraucēt citiem strādāt.

3.4 Montējot vai demontējot strāvas vadītājus, atļauts tos ņemt tikai aiz plastmasas uzgaļiem. Katra vadītāja klemmes jāpievieno viena pēc otras, neatstājot nepievienotas klemmes.

3.5 Ampervoltmetrus 5M strāvas stipruma mērīšanai ieslēgt ķēdē tikai pēc pasniedzēja pārbaudes un viņa atļaujas.

- 3.6 Nepieskarties neizolētiem elektroķēdes posmiem.
- 3.7 Spriegumu ķēdē ieslēgt tikai pēc pasniedzēja pārbaudes un atļaujas.
- 3.8 Drošinātāju un vadu nomainītu, ampērmetra pievienošanu veikt pie izslēgta stenda paketslēdža.
- 3.9 Ugunsgrēka profilakses nolūkos jāveic visi pasākumi, lai novērstu atklātos elektroiekārtu defektus.
- 3.10 Patstāvīgi jāseko, lai elektropievadi, signalizācija un ugunsdzēsšanas ierīces būtu kārtībā.
- 3.11 Fizikas laboratorijai ir jābūt aprīkotai ar OU (ogļskābās gāzes) ugunsdzēsamo aparātu.

4. Drošības pasākumi avārijas situācijās.

- 4.1 Ja notiek uguns uzliesmojums laboratorijas iekārtās, izslēgt paketslēdzi attiecīgajam stendam („0” stāvoklī).
- 4.2 Ar ugunsdzēsamo aparātu OU likvidēt uguns uzliesmojumu.
- 4.3 Par notikušo ziņot dežurantam pa telefonu 109.
- 4.4 Prast rīkoties ar pirmās palīdzības aptieciņu apdegumu gadījumos un zināt tās atrašanās vietu.

5. Drošības pasākumi beidzot laboratorijas darbus.

- 5.1 Izslēgt iekārtu: paketslēdzi pārslēgt „0” stāvoklī, autotransformātoru rokturus nobīdīt galējā kreisajā stāvoklī.
- 5.2 Demontēt elektrosistēmu, tās detaļas kārtīgi sakārtot uz montāžas galda.
- 5.3 Ja darba nobeigšanās laikā vai arī shēmas montāžas gaitā atklājas, ka detaļas ir bojātas vai ar defektiem, tās ir nododamas darbu vadītājam.
- 5.4 Pēc visu nodarbību beigām jāatslēdz visi elektroenerģijas patērētāji.
- 5.5 Laboratorijas telpas vienmēr uzturēt tīrībā un kārtībā, darba dienas beigās iznest no telpas visus atkritumus un gružus.

Sastādīti: DA speciālists

D.Ceicāns

Saskaņots: V. Mjasņikovs